

ת"פ 24386/09-17 - מדינת ישראל נגד ל' ג'

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 24386-09-17 מדינת ישראל נ' ג'

כבוד השופט טל ענר	בפני
המאשימה	בעניין:
נגד	
הנאשם	ל' ג'

גזר דין

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירות איומים והחזקת סכין.
2. עסקינן באירוע שהתרחש ביום 21.10.2016 בבית קפה בראשון לציון. הנאשם עישן בבית הקפה והמתלוננת, שסעדה במקום עם בני משפחה, העירה לו על כך. בתגובה התקרב אליה הנאשם, נופף בסכין בה אחד בידו ואמר **"עם הסכין הזו רצחתי לא אחד ולא שניים, ישבתי 13 שנה בכלא"**. בעקבות המתואר עזבה המתלוננת עם בני משפחתה את בית הקפה.
3. שעות ספורות לאחר מכן, עת נחקר הנאשם על האירוע בבית הקפה בתחנת המשטרה, איים על החוקרת נופר קצב ואמר לה **"נופר אם אני אשב עליהם מעצר אני אזיין אותם"**.
4. הנאשם נשלח לשירות המבחן והוגשו בעניינו מספר תסקירים. בתסקיר מיום 4.1.21 ציין שירות המבחן לא עלה בידו ליצור קשר עם הנאשם; בתסקיר מיום 15.3.21 ציין שיירות המבחן כי מדובר בנאשם בעל מורכבות אישיותיות וקשיים רבים במישור הנפשי, ההתמכרותי, הכלכלי והנפשי. הומלץ על דחיית הדיון להעמקת הבדיקה; גם בתסקירים מיום 20.5.21 ומיום 22.2.22 דווח על ניתוק קשר מצד הנאשם והיעדר שיתוף פעולה; במקביל, נדחה הדיון המשפטי מספר פעמים בשל אי התייצבות הנאשם וקושי לאתרו עד שביום 2.5.22 בוטל כתב האישום לשם איתור.
5. ביום 18.7.22 התייצב הנאשם לראשונה בפניי (קודם לכן נשמע התיק בפני כב' השופט מיכלס) ונשמעו טיעונים לעונש.
6. המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם ועל חומרת האירוע - דברי איום קשים, תוך נפנוף

בסכין, במקום ציבורי. בהתבסס על פסיקה עתרה המאשימה לקביעת מתחם ענישה של 8 עד 18 חודשי מאסר. המאשימה הפנתה לעברו הפלילי המכביד של הנאשם והמאסרים הרבים שריצה ועתרה לגזור את דינו ברף העליון של המתחם הנ"ל.

7. ב"כ הנאשם עמד על נסיבותיו הקשות של הנאשם, אדם חסר כל, דר רחוב הסובל מהתמכרות, שיצא ובא בין כתלי בית הסוהר שנים רבות מחייו. גם מצבו הבריאותי בכי רע (הוגש תיעוד רפואי). הסניגור עמד על חלוף הזמן הרב מביצוע העבירות, הגם שחלקו רובץ לפתח הנאשם. לשיטת ההגנה תחתית מתחם הענישה במאסר מותנה. הסניגור טען שהנאשם מנסה בכוחותיו הדלים לשקם עצמו וביקש שעניינו יבחן פעם נוספת בשירות המבחן. הנאשם עצמו טען שכיום בני משפחתו מסייעים לו להשתקם וביקש הזדמנות נוספת.

8. לאחר שמיעת הטיעונים הוריתי לשירות המבחן להגיש תסקיר משלים. בתסקיר מיום 20.10.22 סקר שירות המבחן את תולדותיו של הנאשם, התמכרותו, מצבו הבריאותי, עברו הפלילי וניסיונות השיקום שלו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם עייף מאורח החיים השולי שניהל עד היום. על בסיס מאפייני אישיותו ועברו הוערך כי קיים סיכון להישנות עבירות אלימות מצידו. מנגד צוינה ההידרדרות במצבו הרפואי והבעת המוטיבציה שלו לערוך שינוי בחייו. על בסיס האמור התבקשה דחיה להעמקת הבדיקה.

9. בתסקיר נוסף, מיום 6.2.23, דיווח שירות המבחן על היעדר היענות מצד הנאשם להליך טיפולי. שירות המבחן ציין כי הוא ער לקשיי ההישרדות היומיומיים של הנאשם ומצבו הבריאותי אך קצינת המבחן התרשמה כי המוטיבציה אותה מביע נובעת בעיקר מן ההליך הפלילי ומחשש ממאסר. לפיכך נמנע שירות המבחן מהמלצה טיפולית.

10. לאחר מכן התקיימו שני דיונים נוספים אליהם לא התייצב הנאשם (9.3.23, 20.3.23), בשל מצבו הרפואי. בדיון האחרון (1.5.23) דיווח הסניגור על מצבו הרפואי הקשה של הנאשם ועל מאמצי השיקום שלו - הסדיר עניינו בביטוח הלאומי, נרשם ליחידה להתמכרויות ומצא פתרון דיור. נציג של עמותה המסייעת לנאשם התייצב לדיון וסיפר כי הנאשם מנסה להסתייע בעמותה, חרף בעיותיו הרפואיות הקשות. המאשימה הגיבה כי אין מדובר בשיקום ממשי ועמדה על עתירתה העונשית.

11. כמצוות המחוקק, מתחם העונש יעוצב בהתאם לעיקרון ההלימה, תוך התחשבות בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. הנאשם פגע במעשיו בשלוות נפשם ובביטחונם של המתלוננת ובני משפחתה. אין ספק כי השמעת דברי איום חריפים, במקום ציבורי, בעוד הנאשם מנופף בסכין, פוגעת בערכים המוגנים במידה שאינה מבוטלת. הנאשם הוסיף חטא על פשע כשחזר על תכנים מאיימים גם בפני חוקרת בתחנת המשטרה. מנגד, מדובר באירוע קצר ובלתי מתוכנן שנפסק עם עזיבת המתלוננת את המקום, ובאיומים שהושמעו בעלמא. בהתבסס על כל אלה ועל רמת הענישה הנהוגה, **סבורני כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצות בעבודות**

שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

13. במצב הדברים הרגיל, ובהינתן עברו המכביד של הנאשם והיעדר המלצה טיפולית של שירות המבחן, "נוסחת" הענישה וכללי הבניית שיקול הדעת מובילים לגזירת עונש מאסר בפועל. **אלא שאין מדובר במצב "רגיל"**. הנסיבות המיוחדות של המקרה ושל הנאשם שבפני מצדיקות לשיטתי סטייה ממתחם הענישה, ואנמק בקצרה.

14. חרף העבר הפלילי המכביד, קיימים טעמים כבדי משקל לקולא: מדובר כזכור באירוע מלפני כשבע שנים(!). אמנם, חלק נכבד מהמשכות ההליך רובצת לפתח הנאשם ועדיין - צריכה להינקט זהירות מופלגת בשליחת נאשם למאסר בשל עבירות שבוצעו לפני זמן רב כל כך. בשנים ארוכות אלה לא הורשע הנאשם בפלילים ונראה כי חלה הפוגה במעורבותו הפלילית.

15. מעבר לכך, ובכך העיקר - גם אם אין אינדיקציה מובהקת לשיקום, וגם בהיעדר המלצה טיפולית של שירות המבחן, בית המשפט רשאי מכוח הוראת סעיף 40ד לחוק העונשין לגזור את העונש לפי שיקולי שיקומו של הנאשם אם קיים "סיכוי של ממש" שישתקם. הביטוי "סיכוי של ממש" הוא תלוי נסיבות ותלוי נאשם, ונתון בסופו של יום להערכת בית המשפט.

16. הנאשם שבפני הוא שבר כלי. מעשיו ונסיבות חייו הביאו אותו בגיל צעיר יחסית (השנה ימלאו לו 45) לנקודת שפל בה הוא נע ונד, לעיתים חסר בית, לעיתים מבקש להתאשפז בבתי חולים כפתרון מגורים זמני, נעדר כל מעגלי תמיכה משפחתיים או אחרים. הנאשם כחוש, חולה בין השאר בסכרת וצליאק, בעיות גב ואוסטיאופורוזיס. הוא נאנק מכאבים כרוניים (לא אחת התקשה לשבת על הספסל באולמי מחמת כאב חריף), מטופל במשככי כאב חריפים ובתרופות פסיכיאטריות, וסובל מהתמכרות. למרות כל אלה, הצליח לייצב את חייו, מצא מקום מגורים, הפחית מעורבותו הפלילית והוא מנסה להיעזר בגורמי טיפול כמידת יכולתו. בנקודת הזמן הנוכחית, ככל הידוע וכנמסר בדיון האחרון, אינו משתמש בסמים ובדיקות שנעשו לו נמצאו נקיות. לכל אלה אוסיף את התרשמות שירות המבחן שהנאשם עיף מן החיים השוליים ואף אני התרשמתי כי בשלב זה של חייו המסוכנות הנשקפת ממנו פחתה, והוא מייחל למעט שלווה ומזור.

17. אכן, הקביעה כי כל אלה מצביעים על "סיכוי של ממש" שהנאשם ישתקם, מהווה מתיחה כמעט עד קצה גבול המשמעות שיכול ביטוי משפטי זה לשאת, ולא אסתיר כי מדובר גם **בתקווה** שישתקם ובעידוד להשתקם, ולא רק ב"סיכוי". עם זאת, בבואי לגזור את דינו שוכנעתי כי השילוב של חלוף הזמן הארוך כל כך בין החטא לעונש, נסיבותיו הקשות באופן קיצוני ובפרט מצבו הרפואי והסוציאלי, וניצוצות השינוי באורח חייו - מצדיקים זאת, בהצטברם, באופן חריג ביותר ומתגברים על שיקולי ההרתעה והגמול.

18. אזכיר כי הדין מאפשר במקרים חריגים לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם שלא מטעמי שיקום גרידא, ובכלל זה בשל מצב רפואי קשה (ע"פ 4456/14 **לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל**, 29.12.15, וכן ר' לאחרונה יישום של כלל זה בע"פ 5703/22 **בן ציון נ' מדינת ישראל**, 9.11.22). הנסיבות בכללותן מצדיקות בעניינינו

להשתחל דרך אותו "פתח צר" (כפי שהוגדר בעניין **לופוליאנסקי** הנ"ל), לחרוג ממתחם הענישה, ולהימנע מהתוצאה של כליאת הנאשם.

19. אשר על כן אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- א. **שישה חודשי מאסר על תנאי**, שלא יעבור תוך שנתיים מהיום עבירה בה הורשע בתיק זה.
- ב. **התחייבות בגובה 2,000 ש"ח** להימנע במשך שנתיים מהיום מעבירה בה הורשע בתיק זה.
- ג. **פיצוי בסך 500 ₪ למתלוננת**. הפיצוי ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.7.23.

זכות ערעור תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ' אייר תשפ"ג, 11 מאי 2023, במעמד הצדדים.